

ก้าวใหม่ที่กว้าง-ไกล ของมูลนิธิโครงการหลวง

โครงการส่วนพระองค์ภาคเหนือ ถูกกล่าวถึงในแง่ของโครงการที่ประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจของประเทศไทย ในการปลูกพืชทดแทนฝิ่น เพราะโครงการหลวงคือโครงการเดียวในโลก ที่ทำสำเร็จ ยึดหลักอนุรักษ์ของพื้นที่ภูเขากับการอยู่กับป่าของชาวเขา พร้อมกับการสร้างจิตสำนึกให้บุคคลเหล่านี้ ทำให้ชาวเขาอยู่กับป่า ปลูกไม้ผลเพื่ออยู่กับที่

ขอแนะนำพระราชดำรัส วันที่ 10 มกราคม 2517 ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อชี้ให้เห็นถึงพระปรีชาญาณที่ประกอบด้วยวิสัยทัศน์อันกว้างไกล โดยทรงกล่าวถึงความมุ่งมั่น ปรัชญา วัตถุประสงค์ ข้อสรุป เหตุผล วิธีการและทางแก้ปัญหาหลักที่มีอยู่พร้อมสรรพ

“...เรื่องจะช่วยชาวเขาและโครงการชาวเขานั้น มีประโยชน์โดยตรงกับชาวเขาเพื่อจะส่งเสริมและสนับสนุนให้ชาวเขามีความเป็นอยู่ดีขึ้น สามารถเพาะปลูกสิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นรายได้กับเขาเอง ที่มีโครงการนี้จุดประสงค์อย่างหนึ่งคือ มนุษยธรรม หมายถึงให้ผู้ที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารสามารถจะมีความรู้ พึ่งพา มีความเจริญได้ อีกอย่างหนึ่งคือปัญหาเรื่องยาเสพติด ถ้าสามารถช่วยชาวเขา

ปลูกพืชที่เป็นประโยชน์บ้างเขาจะเลิกปลูกยาเสพติดคือฝิ่น ทำให้นโยบายการระงับ การปราบปรามการสูบฝิ่นและการค้าฝิ่นได้ผลดี อันนี้เป็นผลอย่างหนึ่งซึ่งสำคัญมาก คือชาวเขาตามที่เราเป็นผู้ที่ทำการเพาะปลูกโดยวิธีที่จะทำให้บ้านเมืองของเราไปสู่หายนะได้โดยทางป่าและปลูกไม้ถูกต้อง ถ้าพวกเราทุกคนไปช่วยเขาก็เท่ากับช่วยบ้านเมืองให้มีความดี ความอยู่ดี กินดีและปลอดภัยได้อีกทั่วประเทศ เพราะถ้าสามารถทำโครงการนี้ได้สำเร็จ ให้ชาวเขาอยู่เป็นหลักแหล่ง สามารถมีความอยู่ดีกินดีพอสมควรและสนับสนุนนโยบายที่จะรักษาป่ารักษาดินให้เป็นประโยชน์ต่อไปประโยชน์อันนี้จะยั่งยืนมาก..”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีความแยบยล เรื่องที่ต้องการให้ชาวเขาปลูกป่าไม้พันธุ์ไม้ใช้สอย ปลูกป่าไม้สร้างบ้าน ใช้งานทั่วไป และปลูกป่าไม้ผล เพื่อประโยชน์การขายผลผลิตเลี้ยงชีพทุกปี

นอกจากนั้น พระราชดำรัสเรื่อง “สิทธิทำกิน” นับเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับบรรดาชาวไทยภูเขาที่จะดูแลรักษาพื้นที่ทำกินของตนได้ด้วยวิธีการต่างๆ ที่แยบยล ปฏิบัติได้ง่ายและมีผลอย่างแน่นอน 4 ประการคือ ลดขั้นตอน (ที่มีมากในหน่วยราชการ) รับเร่งในการทำงานให้ลุล่วงไปโดยเร็ว การช่วยเหลือทำให้เขาช่วยตนเองได้ (ทำให้ไม่ต้องช่วยตลอดไป) และประการสุดท้ายคือ ทำงานแบบที่เรียกว่า ปิดทองหลังพระ ดังนั้น ถือได้ว่าพื้นที่ปฏิบัติการบรรลุลด

ประสงค์หลักที่วางไว้ นั่นคือชาวเขามีความเจริญดีขึ้น เลิกปลูกพืชเสพติด เข้าใจในการดูแลป่าและบริเวณที่อยู่อาศัย รวมทั้งการมีสิทธิอยู่อาศัยตามพระราชดำริเรื่อง สิทธิทำกิน หรือ สทก.ด้วย นั่น

คือชาวเขาอยู่ในเขตนี้ได้แต่ต้องทำตามวิธีของเรา อนุญาตให้ทำมาหากินสืบทอดได้ แต่ขายไม่ได้ ไม่ทำแล้วก็หมดสิทธิ ชาวเขาเมื่ออยู่กับป่าต้องบำรุงรักษาป่าด้วย

ในการประชุมนานาชาติที่อ้างข้าง เมื่อปลายเดือนพฤษภาคมที่ผ่านมา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ฟังการบรรยายสรุป Royal Project Symposium : Highland Agriculture, an overview โดยมีผู้แทนจากนานาชาติเข้าร่วม

ผลประชุมครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ปัญหาของการพัฒนาพื้นที่สูงมีลักษณะคล้ายกัน เช่น มีความลำบากในการเดินทาง ในพื้นที่เหล่านี้มีชาวเขาหลายเผ่าอาศัยอยู่ และหลายบริเวณที่ห่างไกลมีปัญหาการปลูกพืชเสพติด ข้อสรุปที่สำคัญคือ ประการหนึ่ง ประเทศต้องมีนโยบายที่จริงจังในการพัฒนาที่สูง ประการสอง ต้องเน้นการทำงานร่วมกันในหลายๆ ด้าน เช่น ด้านเกษตร การรักษาสังแวดล้อม การอนุรักษ์ระบบนิเวศในเขตลุ่มน้ำ และประการที่สาม ต้องเน้นโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ความร่วมมือการปฏิบัติงานของบุคคลในท้องถิ่น

ก้าวที่สำคัญของมูลนิธิโครงการหลวงครั้งนี้ นำมาซึ่งความร่วมมือกับนานาชาติ และนำผลงานตลอดจน “หลักการ” สำคัญๆ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ออกสู่นานาชาติเป็นครั้งแรก เป็นรูปแบบที่เป็น “ต้นแบบ” สำคัญยิ่ง... ตามเบื้องพระยุคลบาท

สันทัด โจนสุนทร

หน้า ๑
หนังสือพิมพ์

มติมหาชน
กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖
คอลัมน์ : ข่าวเด่น

ฉบับหน้า ๒๕

๕ เดือน มิถุนายน

พ.ศ. ๒๕๔๑